Toespraak
van de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, dr. M.L. (Mei Li) Vos

Herdenking Jan Achterstraat (1928-2026)

datum *3 november 2026*

Wij hebben de goede gewoonte om de oud-leden die ons zijn ontvallen hier te herdenken.

Vandaag gedenken wij Jan Achterstraat die op 12 juni is overleden, een maand voor zijn 98e verjaardag.
Hij was ruim tweeëneenhalf jaar lid van de Eerste Kamer voor het CDA, van 16 september 1980 tot 1 april 1983.

Ik heet zijn familie van harte welkom.

Jan Achterstraat wordt op 13 juli 1928 geboren in Barneveld.
Zijn middelbare schooltijd staat in het teken van de Tweede Wereldoorlog.
Na de ULO gaat hij naar de HBS in Amersfoort.
In 1948 doet hij eindexamen en begint hij met Sociale Geografie aan de Rijksuniversiteit Utrecht.
Achterstraat combineert die studie later ook nog met planologie aan de Technische Hogeschool in Delft.

Hij werkt na zijn afstuderen bijna dertig jaar op het Sociografisch Bureau Haarlemmermeer.
Later wordt dat De Meerlanden.
Van 1968 tot 1986 is hij er directeur.

Twee jaar geleden is hij geïnterviewd over zijn werk door de Hoofddorpse Courant.
De krant omschrijft de dan 95-jarige Achterstraat als ‘vlijmscherp van geest en gezegend met een ijzeren geheugen’.
Hij vertelt dat hij wel eens met zichzelf praat:
‘Ik zeg dan: Jan, jouw tijd is geweest. Probeer het over te laten aan kwalitatief goede andere mensen. Maar dat valt niet mee hoor. De polder gaat me nog steeds zéér aan het hart.’ Einde citaat.

Op zijn 30e wordt hij lid van de ARP.
Als de partij in oktober 1980 opgaat in het CDA is dat zijn partij.

In 1970 wordt Achterstraat gekozen als lid van Provinciale Staten van Noord-Holland.
Dat blijft hij ook bijna dertig jaar, tot 1999.

In die periode is hij onder meer negen jaar fractievoorzitter en bijna tien jaar lid van Gedeputeerde Staten.

In 1980 wordt hij lid van de Eerste Kamer.
Voor het CDA houdt hij zich bezig met volkshuisvesting en ruimtelijke ordening.
Bovendien is hij plaatsvervangend voorzitter van de vaste Kamercommissie voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening
Het past precies in zijn straatje.

Na zijn afscheid van de politiek is hij actief bij verschillende verenigingen en stichtingen in Noord-Holland, zoals ‘Meerhistorie’, Vereniging ‘Vrienden van de Markerwaard’ en Stichting ‘Purmer Meer’.

Jan Achterstraat was een bevlogen en betrokken planoloog die zijn kennis en ervaring ook in de politiek en het openbaar bestuur inzette.
Dat ons respect voor zijn persoon en zijn verdiensten voor de samenleving en de Nederlandse parlementaire democratie tot steun mag zijn voor zijn familie en vrienden.

Ik verzoek een ieder om een moment stilte in acht te nemen.